

NACIONALINĖ MOKYKLŲ VERTINIMO AGENTŪRA

PAGĖGIŲ SAVIVALDYBĖS VILKYŠKIŲ JOHANESO BOBROVSKIO GIMNAZIJOS IŠORINIO VERTINIMO TRUMPOJI ATASKAITA

IŽANGA

Vizito laikas – 2017 m. lapkričio 27–30 d.

Vizito tikslas – mokyklų veiklos kokybės išorinis vertinimas.

Išorės vertintojų komanda:

Vadovaujančioji vertintoja – Daiva Vilké, išorės vertintojai: Asta Poželė, Irena Ričkuvienė, Vilija Lukauskienė ir Daiva Vileikienė.

Išorės vertintojai stebėjo 72 pamokas, neformaliojo švietimo užsiėmimus, klasių valandėles, projektinę veiklą, iš jų vertinta 66. Vizito metu buvo gilintasi į mokinių, mokytojų veiklą pamokose, mokyklos vadovų ir aptarnaujančio personalo darbą. Išorinio vertinimo savaitę stebėti 34 mokytojų vesti užsiėmimai. Gimnazija yra pasienio ruožo mokykla, todėl mokinio krepšelis papildomas papildomomis lėšomis. Mokiniai į gimnaziją pavežami 30 kilometrų spinduliu. Gimnaziją remia vietos verslininkai, buvę mokyklos mokiniai, gimnazijos bendruomenė, kurių dėka užtikrinamas kokybiškesnis, patrauklesnis ugdymo procesas. Gimnazija pavadinta rašytojo-poeto Johaneso Bobrovskio vardu. Šis vardas įpareigoja visą gimnazijos bendruomenę laikytis tradicijų, plėtoti vietos kultūrinį ir istorinį paveldą.

I. MOKYKLOS STIPRIEJI IR TOBULINTINI VEIKLOS ASPEKTAI

Stiprieji mokyklos veiklos aspektai

1. Gyvenimo planavimas (1.1.1. – 3 lygis). Gimnazija daug dėmesio skiria mokinių karjeros ugdymui. Ugdymas karjerai fiksuojamas ugdymo plane, asmeniniuose mokinių mokymosi planuose, klasės auklėtojo veiklos planuose dalykų ilgalaikiuose planuose. Mokiniai ir jų tėvus gyvenimo planavimo ir ugdymo karjerai klausimais konsultuoja direktorės pavaduotoja ugdymui, klasių auklėtojai, gimnazijos bibliotekininkė, koordinuojanti šią sritį. Bibliotekoje gausu įvairios informacinės medžiagos. Gimnazijos mokiniams organizuojami susirinkimai, klasių valandėlės, individualios konsultacijos, kurių metu padedama pasirinkti dalykus, dalykų modulius, pasirenkamuosius dalykus, padėsiančius sėkmingai ugdytis, pasirengti brandos egzaminams ir tolimesniam mokymuisi. Pagirtina, jog į mokinių ugdymo karjerai veiklą įsitraukia ir mokinių tėvai, sudarydami galimybes mokiniams lankytis darbovietėse bei atskleisdami įvairių profesijų ypatumus. IIIg klasėje mokiniams siūlomas pasirenkamasis dalykas – ugdymas karjerai. Remiantis išvardintais faktais, daroma išvalga, kad gimnazija tikslingai ruošia mokinius perėjimui į kitas mokyklas, padeda pasirinkti tolimesnį mokymąsi, todėl mokinių asmeninio gyvenimo planavimas yra stiprusis gimnazijos veiklos aspektas.

2. Stebėsenos sistemingumas (1.2.2. – 3 lygis). Mokinių mokymosi pasiekimai atitinka Bendrosiose ugdymo programos keliamus tikslus ir mokykloje besimokančių mokinių galimybes. Paskutinius dvejus mokslo metus pažangą padarė visi mokiniai (100 proc.). Pastaruosius dvejus metus brandos atestatus ir pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo pažymėjimus gavo visi mokiniai (100 proc.). Gimnazija išsiskiria biologijos ir istorijos brandos egzaminų rezultatais, kurių vidurkis viršija respublikos vidurkį. 2017 m. 33,3 proc. mokinių tęsia mokymąsi šalies universitetuose, 11,1 proc. – kolegijose, 11,1 proc. – profesinėse mokyklose, 33,3 proc. pradėjo dirbti arba savanoriauja, 16,6 proc. mokinių niekur nesimoko ir nedirba. PUPP rezultatai 2013–2016 m. tolygiai gerėja (matematikos – nuo 5,42 iki 6,2 vidurkio, lietuvių kalbos – nuo 4,95 iki 6,5 vidurkio). 2017 m. visi mokiniai, baigę 10 klasę, tęsia mokymąsi: 85 proc. liko tęsti mokymąsi gimnazijos III

klasėje, profesines mokyklas pasirinko du mokiniai (10 proc.), vienas mokinys (5 proc.) išvyko į užsienį. Mokinių, pasiekusių aukštesnįjį ir pagrindinį pasiekimų lygį skaičius nedaug didėja (2015–2016 m. m. – 45,29 proc., 2016–2017 m. m. – 47,27 proc.). Susitikimuose su vertintojais dalyvavę mokinių ir tėvų atstovai teigė esantys patenkinti mokyklos indėliu ugdant jų vaikų asmenybes, tam palankiu mikroklimatu, mokinių socialiniu emociniu ir fiziniu saugumu, gerais mokinių ir mokytojų santykiais. Išvardinti faktai leidžia daryti išvadą, kad gimnazijos indėlis į mokinių mokymosi pasiekimus yra tinkamas.

3. Narystė ir bendrakūra (2.3.2. – 3 lygis). Gimnazijoje bendrakūroje veikia aktyvių mokinių branduolys – 14–15 mokinių. Mokinių savivaldos institucija planuoja veiklas: renginius, akcijas. Organizuodami veiklas mokiniai pasiskirsto darbais. Pokalbyje aktyvieji mokiniai didžiavosi pačių organizuotais renginiais ir akcijomis, teigė matantys narystės Taryboje naudą, ypač tie, kurie mėgsta vadovauti ir kontroliuoti procesus. Mokinių taryba bendradarbiauja su kitų savivaldybės mokyklų mokinių savivaldos institucijomis. 2015–2016 m. m. mokyklos pažangos įsivertinimo duomenimis, teiginį „*Mūsų mokykloje mokinių nuomonės, kritika ir pasiūlymai yra aptariami ir įgyvendinami*“ mokiniai įvertino 2,7 įverčiu. Visų bendruomenės narių, su kuriais bendravo vertintojai, tvirtinimu gimnazijoje skatinama ir palaikoma mokinių lyderystė, jie dalyvauja priimant svarbius įstaigai sprendimus – taip kuriamas bendrabūvis, kurio visaverčiais nariais jaučiasi mokiniai. Narystė ir bendrakūra – stiprusis gimnazijos veiklos aspektas.

4. Aplinkos estetiškumas (3.1.2. – 3 lygis). Mokyklos estetiškas vaizdas yra geras, ugdantis mokinių skonį, priimtinas bendruomenei dėl bendro požiūrio į tvarkingą ir ugdančią aplinką. Tvarkingos vidaus ir išorės erdvės. Šviesiomis spalvomis išdažyti kabinetai ir klasės, nepaisant senų, bet tvarkingų baldų, kuria švaros ir erdvės įspūdį. Tvarką palaiko valytojos ir pastatų priežiūros darbininkas. Erdvės priežiūri ir puošia jas pasidaliję technologijų mokytojai. Vidaus erdvėms būdingas stilistikos vientisumas – tradicija, puoselėjama ne vienerius metus. Labai reikšmingas erdvių kūrimui ir edukacijai buvo „Kūrybinių partnerysčių projektas“. Įvairių paskirčių aplinkos erdvių kūrimo projektai rengiami drauge su tėvais, mokytojais, padeda pastatų priežiūros darbininkas. Visos bendruomenės drauge puoselėjamas aplinkos estetiškumas šioje gimnazijoje padeda kurti įvairių paskirčių – kūrybiško mokymosi, pasiekimų demonstravimo, bendravimo ir poilsio – erdves. Bendru vertintojų sutarimu, tai vertintina kaip stiprusis įstaigos veiklos aspektas.

5. Aplinkos bendrakūra (3.1.3. – 3 lygis). Mokiniai noriai įsitraukia į aplinkos bendrakūrą: tapė standus, vadovaujami mokytojos projektuoja ir kuria žaliąsias erdves (sodelius). Klasių tvarkymas, suolų priežiūra, dalyvavimas talkose – viena iš socialinės veiklos krypčių. Vertintojams buvo patvirtinta, kad mokiniai neprieštaraudami įsitraukia į aplinkos tvarkymo darbus. Gimnazijos erdves puošia dabartinių ir buvusių mokinių darbai. Įsitraukimą į „La‘gamino galerijos“, anksčiau buvusios „Dėžės“ galerijos, kūrimą iliustruoja filmuota medžiaga „Debesų klasėje“. Kabinetuose, ir ypač pradinėse klasėse, mokinių darbai eksponuojami, verta paminėti, tinkamai – estetiškai, išlaikomas visų pastato erdvių stiliaus vientisumas, erdvės neperkrautos. Gimnazijos erdvėse yra mokinių darbų, atspindinčių rašytojo Johaneso Bobrovskio asmenybę ir kūrybą. Aplinkų bendrakūra, kai į estetiškų ir informatyvių fizinių erdvių kūrimą įsitraukia mokytojai, mokiniai, administracija, tėvai, pagalbiniai darbuotojai – viena iš bendruomeniškumo ugdymo krypčių. Tai teigimai veikia ugdytinius šioje gimnazijoje – jie pagrįstai jaučiasi visateisiais bendruomenės nariais. Bendru vertintojų sutarimu, aplinkų bendrakūra – stiprusis mokyklos veiklos aspektas.

6. Mokymasis ne mokykloje (3.2.1. – 3 lygis). Siekdami užtikrinti realų pasaulio pažinimą pagrįstą mokinių mokymąsi, mokytojai organizuoja ugdymąsi ne tik mokyklos teritorijoje. Mokyklos aplinkos – aikštynas, lauko klasė, pavasarį, pasak mokyklos vadovų, mokytojų ir mokinių, tapsianti žaliaja edukacine erdve – sodeliais (ketinama sukurti bent dešimt žaliųjų erdvių), vidinis kiemelis, Lumpėnų skyriuje aikštynas, lauko klasė. Mokyklos interneto svetainėje pateikiama informacijos, nuotraukų apie vykusius renginius gimnazijoje ir už jos sienų, skelbiamas 2017–2018 m. m. ugdymo proceso prioritetas – „Klasė, pamoka be sienų“. Gimnazijos interneto svetainės „Debesų klasėje“ pateikiama informacija apie netradicinėse erdvėse vykusias pamokas ir išvykas. Ugdymąsi aktualizuoja netradicinės pamokos Vilkyškių miestelio bibliotekoje, seniūnijos bendruomenės salėje, Smalininkų vandens matavimo stotyje, Viešvilės rezervate. Vertintojai konstatuoja, kad mokymasis

ne mokykloje – stiprusis gimnazijos veiklos aspektas. Tikėtina, kad įkvėpti kolegų pavyzdžio ir įsitraukdami į išsikeltų mokyklos tikslų ir uždavinių realizavimą, dar daugiau mokytojų planuos ir organizuos pamokas netradicinėse erdvėse.

7. Optimalus išteklių paskirstymas (4.1.1. – 3 lygis). Personalo politika vykdoma gerai, atsižvelgiama į mokinių ir tėvų interesus. Visi gimnazijoje dirbantys mokytojai turi reikiamą išsilavinimą, yra dėstomo dalyko specialistai. Vadovai turi II vadybinę kvalifikacinę kategoriją. Gimnazijos veiklai užtikrinti tinkamą reikšmę turi aiškiais bendruomenės susitarimais paremtas išteklių paskirstymas. Kiekvienais metais už lėšų panaudojimą direktorė atsiskaito Gimnazijos tarybai. Gimnazija pritraukia ir nebiudžetinių lėšų dalyvaudama tarptautiniuose ir šalies projektuose. AB „Vilkyškių pieninė“ parama padeda veiksmingai įgyvendinti ikimokyklinio ugdymo programą. Rėmėjai UAB „Krimeltė“ 2015–2017 m. parėmė 6 000 Eur, Dainora Soto – 350 Eur, UAB „Fortakas“ – 4 000 Eur, Paramos fondas „Meilė, viltis, tikėjimas“ – 200 Eur. Iš surinktų duomenų išorės vertintojai daro išvadą, kad gimnazijos lėšos naudojamos pagal paskirtį, skaidriai, pritraukiami nuolatiniai rėmėjai, todėl optimalus išteklių paskirstymas yra vienas iš stipriųjų gimnazijos veiklos aspektų.

8. Pasidalyta lyderystė (4.1.2. – 3 lygis). Gimnazijoje yra sudarytos sąlygos mokytojų lyderystei, pedagogų iniciatyvos daugeliu atvejų yra skatinamos ir palaikomos. Mokyklos mokytojai asmenines lyderystės kompetencijas realizuoja inicijuodami ir administruodami projektų ir projektinių veiklų įgyvendinimą, vadovaudami darbo grupėms, sudarytoms konkrečioms dokumentams parengti. Vertintojai analizuodami gimnazijos dokumentus, dalyvaudami pokalbiuose nustatė, kad gimnazijos direktorė turi lyderio kompetencijų, žinių, labai gerai išmano principus ir procedūras, reikalingas veiksmingai veiklai. Pasidalyta lyderystė nuolat skatinama: didelę dalį sprendimų priima bendruomenė, veikloms vadovauja įvairūs jos nariai, skatinama asmeninė iniciatyva. Mokiniai prisideda prie mokyklos aplinkų kūrimo savo idėjomis ir darbais: demonstruojami ne tik baigti mokinių darbai, bet ir kūrybos, diskusijų procesas. Gimnazijos direktorė remiasi komandine veikla, skatina bendruomenės narių lyderystę. Gimnazijos mokytojai turi galimybių asmeninei lyderystei, mokyklos vadovai deleguoja funkcijas atsižvelgdami į mokytojų individualius gebėjimus, patirtį, taip skatindami lyderystės dalijimąsi įvairiose mokyklos veiklose. Išorės vertintojų nuomone, viena iš stipriųjų mokyklos pusių – pasidalytosios lyderystės įtvirtinimas, kompetentinga vadybinė komanda.

9. Mokyklos savivalda (4.1.3. – 3 lygis). Gimnazijos valdyme atstovaujama visų gimnazijos bendruomenės narių interesams. Veikia savivaldos grupės – Gimnazijos taryba, Metodinė taryba, metodinės grupės, Mokytojų taryba, Mokinių taryba, Darbo taryba. Visų savivaldos grupių sprendimai yra reikalingi ir keičia gimnazijos gyvenimą. Mokykloje veikia stipri mokinių savivalda. Ypatingą dėmesį skiriama asmenybės ūgčiai, kad mokiniai įgytų būtinas šiuolaikiniam gyvenimui kompetencijas. Mokiniai vykdo socialines akcijas: eina padėti kaimo seneliams, tvarko kapus, lanko pensininkus mokytojus, gamina atvirukus, aktyviai dalyvauja bendruomenės ir gimnazijos renginių, akcijų organizavime. Metodinės grupės veikla – lankomumas, pažangumas, mokinio įsivertinimas (jo vidurkis), tikslų ir uždavinių išsikėlimas mokslo metams, bendradarbiavimas su dalykų mokytojais, švietimo pagalbos specialistais. Gimnazijos taryba tvirtina planavimo dokumentus: strateginį planą, metinį veiklos planą, ugdymo planą, tariausi, ką pirkti už 2 proc. gyventojų pajamų mokesčio lėšas. Savivaldos institucijos tradiciškai kiekvienų mokslo metų pabaigoje už savo veiklą atsiskaito organizuojamoje konferencijoje. Surinkti duomenys leidžia teigti, kad gimnazijoje savivaldos institucijų veikla prasideda nuo klasės lygmens ir derinama visų savivaldos grupių veikla; savivaldos institucijų priimami sprendimai turi poveikį gimnazijos ateities siekiams ir kasdieniam gyvenimui, todėl, vertintojų sutarimu, mokyklos savivalda yra stiprusis veiklos aspektas.

10. Mokyklos tinklaveika (4.2.3. – 3 lygis). Gimnazija yra atvira ir žinoma tiek Vilkyškių miestelio bendruomenei, tiek Pagėgių, Tauragės bei Klaipėdos savivaldybėms. Apie mokyklos renginius ir integruotas veiklas yra rašę Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos interneto svetainė „Lituani(sti)ka“, Šilutės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras, Šilutės ir Pagėgių krašto laikraščio interneto svetainė „Pamarys“, Klaipėdos Ievos Simonaitytės bibliotekos interneto svetainė, mokiniai ir mokyklos direktorė Tauragės radijuje pristatė renginius, skirtus

Johaneso Bobrovskio 100-ioms metinėms paminėti. Gimnazija savo veiklas viešina interneto svetainėje, vidinei komunikacijai naudoja informacinę televizorių. Pritraukiamos rėmėjų lėšos sudaro galimybes tobulinti ugdymo(si) aplinkas: įranga ir priemonės (nupirkta spalvotas spausdintuvas, projektorius, knygos), sutvarkytos ugdymo(si) erdvės (nupirkti dažai, standai, mokykliniai stalai, suolai, poilsio zonos), skatinami mokiniai. Vadovaudamasi strateginio plano 2016–2020 m. tikslais ir uždaviniais gimnazija kryptingai bendradarbiauja su socialiniais partneriais (Pagėgių krašto turizmo informacijos centru, Rambyno regiono parko direkcija, Pagėgių savivaldybės viešąja biblioteka, M. Jankaus muziejumi, Tauragės profesinio rengimo centru). Socialiniai partneriai teikia pagalbą organizuojant ir vykdant ugdymo(si) veiklas netradicinėse aplinkose. Analizuojant bendradarbiavimo su socialiniais partneriais ir rėmėjais dokumentus, pastebėta, jog nuo 2015 metų išlieka tie patys partneriai-rėmėjai, tai rodo, jog mokyklos partnerystės planavimas yra tinkamas, bet neperspektyvus (neatliekamas sistemingas tinklaveikos vertinimas). Pokalbio metu su Mokinių taryba užsiminta apie tai, jog buvę mokiniai kartais pristato savo profesijas. Gimnazijos tinklaveika išskirtas kaip stiprusis veiklos aspektas, nes siekiama užsibrėžtų tikslų, praturtinamas formalusis ugdymas ir neformalusis švietimas, užtikrinami gimnazijos bendruomenės poreikiai.

Tobulintini mokyklos veiklos aspektai

1. Pažangos pastovumas (1.2.1. – 2 lygis). Mokinių mokymosi pasiekimai stebimi vadovaujantis priimtu mokinio individualios pažangos įsivertinimo tvarkos aprašu. Dokumentuose individualios mokinio pažangos stebėseną nurodyta kaip stiprybę, tačiau kaip tobulintina mokyklos veiklos sritis nurodomi individualias galimybes atitinkantys mokymosi pasiekimai ir nuolatinė mokymosi pažanga. Gimnazijos veiklos kokybės įsivertinimo metu nustatyta, kad mokiniai pamokoje įsivertina pasiekimus, išklauso žodinius pagyrimus, paskatinimus, skaito mokytojo komentarus sąsiuvinuose, po diagnostinio darbo (testo, diktanto) pildo individualios pažangos lapus, kuriuose įvardija dažniausias klaidas, mokslo metų pabaigoje rašo apibendrinamuosius darbus, su kurių pagalba įsivertina metinius pasiekimus, pusmečio ir mokslo metų pabaigoje asmeninę pažangą ir tolimesnius siekius aptaria individualiai su mokytoju ir tėvais. Tačiau vertinimo savaitę dauguma mokytojų nesistemingai matavo mokinių mokymosi pažangą pamokose, nepakankamai reflektavo mokymosi sėkmių bei nesėkmių priežastis. Mokytojams vertėtų skirti gerokai didesnę dėmesį pažangos pastovumo ir pasiekimų asmeniškumo matavimo bei pripažinimo, skatinimo aspektams pamokose, nes šioms svarbioms pamokos veikloms skiriamas per mažas dėmesys. Reguliariai aptariant su mokiniais individualius pasiekimus pamokoje, stiprėtų mokinių mokymosi motyvacija. Aptariant asmeninę mokinių pažangą, vertėtų orientuotis į konkretų pamatuojamą mokymosi uždavinį ir numatyti konkrečius vertinimo kriterijus. Tikėtina, kad pažangos pastovumo tikslingas ir nuoseklus stebėjimas, pripažinimas ir parodymas mokiniui teiktų daugiau augimo džiaugsmo, padėtų suvokti mokymosi problemas bei mokymosi prasmę.

2. Mokymosi įprasminimas (2.2.1. – 2 lygis). Išsami stebėtų pamokų protokolų analizė parodė, kad tradicine poveikio pedagogine paradigma grįstose pamokose dėl mokytojų dominavimo mokiniams trūko aktyvių ir prasmingų ugdymo(si) veiklų, kurios skatintų smalsumą ir entuziazmą, sudarytų sąlygas kurti idėjas ir jas įgyvendinti, išgyventi pažinimo ir kūrybos džiaugsmą, patirti mokymosi sėkmę. Kadangi vyravo klasikinio poveikio pedagoginės paradigmos nuostatos, iš visų stebėtų pamokų tik pavieniais atvejais mokiniams sudarytos sąlygos pamokose įgyti įvairios, prasmingos patirties. Atsižvelgiant į tai, kad tik prasmingas mokymas(is) padeda įgyti asmenybę auginančios mokymosi patirties, sudaro sąlygas ugdytis realiam gyvenimui aktualius mąstymo ir veiklos įgūdžius, mokymosi įprasminimas traktuojamas kaip tobulintinas. Siekiant įprasminti mokymą(si) mokytojams vertėtų iš esmės keisti mokymo nuostatas ir kvalifikacijos tobulinimui skirtuose renginiuose įgytas žinias intensyviau taikyti kasdienėje ugdymo praktikoje, t. y. pamokose taikyti smalsumą, mokymosi entuziazmą žadinančius bei motyvaciją palaikančius metodus, organizuoti aktyvias, mokymosi džiaugsmą keliančias veiklas, nuolat mokiniams akcentuoti prasmingą mokymo turinio ryšį su gyvenimu.

3. Diferencijavimas, individualizavimas, suasmeninimas (2.2.2. – 2 lygis). 2017–2018 m. m. ugdymo plane išsikeltas gimnazijos uždavinys „individualizuoti ir diferencijuoti, personalizuoti ir integruoti ugdymo procesą, atsižvelgiant į skirtingus mokinių poreikius“ įgyvendinamas iš dalies. Organizuodami mokymą(si) (planuodami pamoką ir keldami mokymosi tikslus) mokytojai iš dalies atsižvelgia į mokinių skirtybes. Vertintojams pamokos kortelėse 65,3 proc. mokytojų nurodė, kad pamokose yra 30,6 proc. mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių ir silpnesnių ar labai žemų gebėjimų, 34,7 proc. – gabių mokinių. Daugumoje pamokų (80,56 proc.) visiems mokiniams teiktos vienodos užduotys. Vertinimo savaitės metu tinkamas ir veiksmingas diferencijavimas stebėtas tik aštuoniose pamokose. Diferencijavimą, individualizavimą, suasmeninimą 8,3 proc. stebėtų pamokų vertintojai nurodė kaip stiprųjį veiklos aspektą ir 11,1 proc. stebėtų pamokų – kaip tobulintiną. Gimnazija turi numaćiusi būdus („mokiniui individualiai pamokų metu“; „mokinių grupei“, „pasiekimų skirtumams mažinti, gabumams plėtoti, skirtingoms mokymosi strategijoms įgyvendinti“), kaip diferencijuoti ugdymą, bet kai klasėse yra nedidelis mokinių skaičius, reikėtų didesnę dėmesį skirti individualizavimui ir suasmeninimui (gabiems ir specialiųjų poreikių turintiems mokiniams). Diferencijavimas, individualizavimas, suasmeninimas gimnazijoje nesisteminamas ir priskirtas prie tobulintinų veiklos aspektų. Jei mokytojai planuodami pamokas atsižvelgtų į mokinių skirtybes ir pritaikytų ugdymo turinį, užduotis, metodus, mokymo(si) priemones, tenkintų ne tik mokymosi sunkumų turinčių, bet ir gabių mokinių mokymosi poreikius. Tikėtina, kad tai darytų mokymąsi paveikesnį, skatintų mokymosi motyvaciją, gerintų mokinių išmokimą, spartintų asmenybės ūgtį.

4. Savivaldumas mokantis (2.3.1. – 2 lygis. Savivaldumas mokantis buvo ugdytas iš dalies ar tinkamai 23 (31,94 proc.) stebėtose pamokose (veiklose). Akivaizdžiai trūko kryptingo mokytojo požiūrio į savivaldumo ugdymą devyniose (12,5 proc.) pamokose, likusiose pamokose dėl mokytojo dominavimo instruktuojami mokiniai gebėjo atlikti užduotis pagal nurodymus, pavyzdį, buvo aktyvūs tiek, kiek mokytojai tam sudarė sąlygas. Kadangi savivaldus mokymasis priklauso nuo mokymo paradigmos, stebėtose pamokose dėsningai jo trūko dėl aktyvios ir dominuojančios mokytojo pozicijos – 56,3 proc. visų stebėtų pamokų (veiklų) vyko tradicinėje mokymo paradigmoje. Bendru sutarimu, savivaldumas mokantis – tobulintinas mokyklos veiklos aspektas. Gimnazijoje skiriamas tinkamas dėmesys mokinių mokymuisi stebėti ir planuoti savo mokymosi pažangą. Tikėtina, kad mokiniai bus mokomi ir pamokoje spręsti mokymosi problemas: išsikelti tikslus, pasirinkti užduočių atlikimo būdą, susirasti reikiamą informaciją; jiems dažniau bus deleguojama atsakomybė už savo mokymąsi.

5. Vertinimo kriterijų aiškumas ir vertinimo įvairovė (2.4.1. – 2 lygis). Išanalizavus gimnazijos dokumentus, nustatyta, kad trūksta dermės tarp vertinimą reglamentuojančių dokumentų. Dauguma dalykų ir pradinių klasių mokytojų savo kabinetuose skelbia informaciją apie taikomą dalyko vertinimą. Trylikoje (19,69 proc.) stebėtų pamokų vertinimo kriterijų aiškumas ir vertinimo įvairovė buvo išskirti kaip stiprusis pamokos veiklos aspektas. Labai gerai ir gerai vertinimas ugdant vertintas 32 pamokose (48,48 proc.). Kitose stebėtose 34 pamokose (51,52 proc.) šie aspektai vertinti patenkinamai arba prastai, nes planuodami pamoką ir formuluodami jos uždavinį mokytojai retai nustatė ir mokiniams įvardijo aiškius vertinimo kriterijus ir(arba) nesupažindino su jais mokinių, retai siekė abipusio grįžtamojo ryšio (dialogo), padedančio mokytojui pasirinkti mokymo strategijas, koreguoti mokymosi procesą, o mokiniams siekti optimalios sėkmės. Šiose pamokose mokytojai per mažai dėmesio skyrė formuojamajam vertinimui, t.y. per retai informavo mokinius apie ugdymosi eigą, per retai taikė neformaliojo vertinimo būdus – pagyrimus, skatinimus. Vertintojai daro išvadą, kad šis aspektas yra vienas iš tobulintinų gimnazijos veiklos aspektų. Daugumai gimnazijos mokytojų reikėtų didesnę dėmesį skirti aiškių vertinimo kriterijų kiekvienos užduoties atlikimo kokybei vertinti nustatymui. Aiškūs vertinimo kriterijai ir vertinimo įvairovė sudarytų sąlygas mokiniams tinkamai analizuoti ir vertinti savo pažangą, o mokytojams – teikti pažangą skatinantį grįžtamąjį ryšį.